

Отже, для того, щоб повною мірою збагнути основні засади принципу верховенства права та втілити його провідні концепції на практиці, слід приділити значну увагу рівню правосвідомості, правової культури та правового виховання населення України.

РОМАНО-ГЕРМАНСЬКИЙ (НОРМАТИВНО-АКТИВНИЙ) ТИП ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ

Денисенко К.О., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, завідувач кафедри загальноправових дисциплін ННІПП НАВС Мозоль Н.І

Романо-германський (нормативно -актний) тип правової системи поширений набагато ширше, ніж англо-американський. До нього відносять національні правові системи Франції, Бельгії, Голландії, Італії, Іспанії, ФРН, Австрії, Швейцарії, скандинавських країн. Правові системи слов'янських країн, зокрема Росії та України, споріднені саме цьому типові правових систем. Географія романо-германського типу правової системи нині виходить за межі Європи: Латинська Америка, частина Африки, Японія, Індонезія.

Романо-германський тип правової системи має тривалу історію. Він пов'язаний з правом Стародавнього Риму, сформувався у XII - на початку XIII століття. Його основою стало римське право, під рецепцією якого слід розуміти застосування норм римського права, що почалося в ряді країн в умовах середньовіччя. Підставами рецепції стали умови економічного та заснованого на ньому соціального життя Західної Європи (розвиток торгівлі, ремесел, зростання міст), а, також, властивості самого римського приватного права, що виникли в результаті певних економічних умов.

Крім економічних причин, існували і соціально -культурні передумови запозичення Європою римського права. Розвиток освіти, мистецтва, культури сприяв сприйняттю римських юридичних концепцій, поглядів, понять, конструкцій.

Особливості романо-германського типу правової системи: цей тип правових систем виник і розвивався в континентальній Європі. Для країн цього регіону спільними були етапи розвитку суспільства - від варварського до громадянського, а також етапи розвитку держави - від патримоніальної монархії до конституційної держави. Крім того, всі соціальні та політичні системи континентальної Європи відчули сильний вплив римського соціального та правового порядку;

загальні джерела права романо -германського правового типу: римське право, яке було рециповане всіма правовими системами континенту починаючи з XI ст.; звичаєве право німецьких і слов'янських племен («варварські правди»). З римського права були сприйняті поділ права на приватне і публічне, конструкції більшості майнових і особистих прав і правовідносин (власність, шлюб, договір, заповіт);

чітка, струнка система джерел права, серед яких основною формою є нормативно-правовий акт. Нормативно-правові акти, як правило, побудовані за наступною ієрархічною системою: конституційні (органічні) закони - звичайні (поточні) закони -

юридична термінологія країн континентальної Європи уніфікована і в основному запозичується з римського права (контракт, виндикація, депозит, сервітут тощо);

провідна роль у правотворчості належить законодавцю, як правило, - представницькому органу державної влади;

пануюча юридична доктрина - доктрина верховенства закону. По-перше, вона означає, що закон має вищу юридичну силу і всі інші нормативно-правові акти повинні бути приведені у відповідність із законом, а у разі суперечності закону будь-який акт може бути опротестований або скасований. По-друге, відповідно до доктрини верховенства закону правозастосувач зобов'язаний діяти в суворій відповідності із законом, не створюючи при цьому нових правових норм;

матеріальне право визначальним чином впливає на розвиток процесуального права. Процесуальні галузі права розглядаються як утворення, що «обслуговують» норми матеріального права;

в процесі розробки нового законодавства і в підготовці юристів чільне місце належить теоретичним побудовам.

Зараз правові системи, що належать до романо-германського типу, запозичують деякі риси англо-американського права. Зокрема, підвищується роль процесуального права, ширше використовується судова практика і юридичні прецеденти.

КОРУПЦІЯ - ВАГОМА ПЕРЕШКОДА НА ШЛЯХУ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ ТА СУСПІЛЬСТВА

Дзигора М.С., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: к.і.н., доцент, доцент кафедри загальноправових дисциплін ННІПП НАВС Хойнацька Л.М

Проблема корупції залишалася актуальною упродовж багатьох століть, перебуваючи у центрі уваги дослідників, що аналізували зазначене явище з різноманітних сторін: політико-правових, соціальних, філософських тощо.

Найчастіше пропонуються дві основні версії виникнення терміну корупція. Згідно першої, слово «корупція» утворилося від латинського *corruption*, що перекладається як «підкуп», «хабар». За другою - пов'язане із злиттям двох латинських слів *correre* - «певна кількість людей» та *rumperе* - дієслово, що означає руйнування, пошкодження, скасування певного процесу.

Наразі серед науковців не існує єдиного підходу щодо визначення сутності, змісту та обсягів цього поняття. Умовно їх погляди можна об'єднати у дві основні концепції.

До першої, доцільно віднести позиції вчених, які ототожнюють корупцію з посадовими злочинами. Такими вченими є Г. Аврек, Т. Борзенков, А. Гуров, В. Овчинський, П. Панченко, К. Сурков.

Представники другої концепції дають більш широке тлумачення корупції, сприймають її як негативне соціальне явище або соціальну аномалію - порушення соціальних норм, які характеризуються масовістю, сталістю, поширеністю за подібних соціальних умов. Засновниками цієї концепції вважають американських фахівців Р. Перкінса та Джозефа Ная.